

Nejvečji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 193. — ŠTEV. 193.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 17, 1928. — PETEK, 17. AVGUSTA 1928.

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Kralj posreduje med Srbi in Hrvati.

SVETOZAR PRIBIČEVIČ V AVDIJENCI PRI ALEKSANDRU

Vse kaže, da bo kmalu dosežen popoln sporazum med nasprotujočima si elementoma. — Hrvatje še vedno zahtevajo samostojnost. — Jugoslavija naj se opraviči pri Italiji zastran demonstracij v Splitu.

BEograd, Jugoslavija, 16. avgusta. — Tukajšnje časopisje poroča, da si tako Hrvatje na eni strani in zastopniki vlade na drugi, prizadevajo storiti vse, da bi bila sedanja kriza končana.

Ce bi kriza še nekaj časa obstajala, bi bila kraljevina v nevarnosti.

Predsednik neodvisne demokratske stranke Svetozar Pribičević se je po včerajšnji seji hrvatske narodne skupščine podal h kralju Aleksandru, s katerim bo premočil položaj.

Dr. Ante Trumbić, voditelj hrvatske federalistične stranke, je rekel, da se njegovi ljudje zavzemajo za hrvatsko avtonomijo.

Baje so, se vsi Hrvatje oprijeli Radičevega programa, ki se je glasil, da mora biti Hrvatska samostojna, oziroma neodvisna od Srbije.

Sedaj ima Jugoslavija dva parlamenta; eden je v Beogradu, drugi je v Zagrebu.

Parlamenta bi lahko ločeno zborovala, toda glede vsega, kar se tiče splošnega dobrobita države, bi morala skupno delovati.

RIM, Italija, 16. avgusta. — Italijanska vlada je naročila svojemu poslaniku v Beogradu, naj protestira pri jugoslovanski vladi proti Italijanom sovražnim demonstracijam, ki so se završile v Splitu.

Tekom demonstracij je bil italijanski konzul ranjen.

Poslanik bo zahteval od beograjske vlade primerno odškodnino.

GEORGIA JE PREPLAVLJENA

Georgia je preplavljena in številna mesta so izolirana. — Železnice so prekinile obratovanje. — Komunikacija je odrezana.

ATLANTA, Ga., 16. avgusta. — Resne povodnji so bile večer zvečer splošno razširjene po celi Georgiji, ko je pihal preko države tropični vihar ter je lila voda preko gorenjega razvodja te države in Alabame.

Uvodne cenitve so kazale velikansko škodo na pridelkih, cestah in žitnih komunikacijah. Številna mesta so bila izolirana in prebivalci nižje ležeče dežele od rekah so bili posvarjeni pred naraščajočim vodovjem.

Najbolj akutna položaja sta se pojavila včeraj zvečer v Milledgeville in Macon, Ga., kjer je pretli vodovje rezidenčnim okrajem. Osmulgee reka pri Maconu je preplavila številne domove in več domov je bilo tudi preplavljenih od Oconee reke pri Milledgeville.

Izpodboki so preprečili železniško službo in železniški uradniki so izjavili, da bo poteklo več dni, predno bo železniški promet zopet red.

Macon ni imel nikakih vlakov v Savannah, Athens ali Auguto in glavna proga Južne železnice do Brunswicka je bila ustavljena radi nekega izpadka.

Neki vlak Atlantic Coast črte je bil ustavljen v bližini Pideock. Potekle so številne ure, predno so mo-

gle prinesli pomožne skupine hranil 57 potnikov, ki niso imeli ničesar v ustih izza prejšnjega večera.

Nepotrjena poročila javljajo, da pogrešajo v Panacea Springs dvajset ribičev iz hiš, kjer sta stanovala.

Padee dežja v prizadetem ozemlju je znašal od dveh inčev v Atlantici do stotih inčev v Milledgeville.

NARAŠČANJE ROJSTEV NA JAPONSKEM

Velik prirastek prebivalstva vzhodnega Japonska. — Povečano prebivalstvo je glavni problem, — je rekel ameriški poslanik.

SAN FRANCISCO, Cal., 16. avgusta. — Glavni problem Japonske je njeno naraščajoče prebivalstvo, je rekel Charles MacVeagh, ameriški poslanik na Japonskem, ki preživlja poletje v Californiji. Prirastek 700.000 novih otrok vsako leto sila deželo česnjevitih evetov k skrajnim odredbam, — je nadaljeval.

Za Japonsko so odprta tri pota, da odpomore svoji krizi glede prebivalstva. Prva pot je rojstvena kontrola, težavna rešitev, čeprav se jo je predlagalo v gotovih krogih. Druga je izseljevanje v dežele, kjer so Japonci dobrodošli, na primer v Brazilijo, ki je Meka japonskih kolonistov. Tretja pa je uporaba znanstvenih metod pri njenem lastnem poljedelstvu.

— Japonski problem je v glav-

POLKOVNIK HOUSE JE POHVALIL GOV. SMITHA IN HOOVERJA

Polkovnik House je zelo hvalil governorja Smitha ter rekel, da se ne more nikdo meriti z njim v poznavanju vlade. — On zaupa v južne države. Prejšnji svetovalec Wilsona je pohvalil tudi Hooverja.

BOSTON, Mass., 16. avgusta. — Polkovnik Edward M. House iz Texasa, ki je bil svetovalec predsednika Wilsona tekom svetovne vojne, je došel včeraj na dom svoje hčerke v Wenham, po štirih mesecih bivanja v Evropi. Tekom tega časa je obnovil svoja znanstva z državniki starega sveta. Čeprav brez vsakih stikov s politiko v tej deželi, je vendar razpravljal o političnem položaju na temelju svojega poznavanja Hooverja in Smitha ter dal izraza upanju, da bo governor Smith izvoljen.

Governor Smith ve več glede vlade kot katerikoli drugi mož v Ameriki, — je rekel. — On ni odvetnik, a vendar lahko debatira o vladni politiki z močmi kot Root in Hughes ali katerikoli ter vstraja na svojem stališču. On je zelo zmožen. Prav tak je tudi Hoover, kojega močne točke so njegova eksperimentalna zmožnost ter uspešnost v organizaciji. Popolnoma nemožeče je povedati, kako bodo volitve izpadle.

Polkovnik House je mnenja, da bo Jug podpiral demokratičnega nominiranece Texas, — je rekel, — bo glasoval za Smitha, čeprav bo do mogoče republikanci povečali število svojih glasov iz pred štiri mi leti. To povečanje, ki bo najbrž znašalo kakih 5.000 glasov, pa ne bo zmedlo demokratičnega tabora.

Jaz sem vesel, da sta bila nominirana tako Hoover kot Smith, — je nadaljeval, — ker sta dva najbolj odlična moža. Zelo sem tudi vesel, da so bila v kampanji potisnjena v ozadje svetovno razsodišče in druga mednarodna mirovna pogajanja.

Polkovnik House si ni drznil napovedovati kaj glede zmagalet ter rekel le, da bo oddal svoj glas za Smitha.

Njegov obisk v Evropi ga je prepričal, da je Kelloggova pogodba največja poteza proti miru izza organiziranja Lige narodov.

Jaz mislim še vedno, — je rekel House, — da je Liga narodov obvladujoča sila sveta in da bo taka v bodočnosti. Žal mi je, da nista Francija in Anglija sprejeli Kelloggovega načrta kot je bil ponudjen in kot so ga sprejeli drugi narodi. Reservacije so oslabile poleta. Kljub temu pa je to velika poteza v smeri proti miru.

BOJAKI, NABOČAJTE SE NA GLAS NARODA. NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH

nem prehranjevalni problem in sleherni napor se je vprizorilo, da bošta rasti sedaj dve bilki riža, kjer je rasla dosedaj le ena. Japonska si ne želi novih ozemelj in njene aktivnosti so, po mojem mnenju, posledica želje, da se ohrani Mandžurijo prosto uničevalnega vojevanja med posamenimi kitajskimi vojnimi lordi toer jo napravi varno za vse narode.

Kar se tiče Japonske, želi, da se jo pusti na miru, da izdela svojo lastno ekonomsko rekonstrukcijo.

SMRT LAŠKEGA AVIJATIKA

Italijanski avijatik Del Prete, ki je poletel iz Italije v Brazilijo, je podlegel dobljenim poškodbam.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 16. avgusta. — Major Carlo Del Prete, italijanski avijatik, ki je pred kratkim poletel iz Rima v Brazilijo, je umrl ob šestih danes zjutraj vsled poškodb, katere je dobil v neki novejši aeroplanski nezgodi, ki se je pripetila ravno izven Rio de Janeira.

Del Prete in njegov tovariš na poletu iz Rima v Brazilijo, majar Ferrarin, sta bila poškodovana pretekli teden, ko se je preobrnil nju Savoia aeroplan, ko sta ravno pričevala z eksperimentalnim poletom.

Nogi letalec Del Prete sta bili zlomljeni in včeraj se je zdela zdravnikom potrebno amputirati desnino nogo Italijana, ker se je pojavil prisad.

Skozi noč je počival udobno, kajti zdravniki so upali, da ni strup preveč napredoval skozi njegov sistem.

Zdravniki so hoteli amputirati tudi levo nogo letalca, a ob polnoči je bilo stanje letalca tako, da so zdravniki rekli, da ne bo to potrebno.

Proti jutru pa je postalo njegovo stanje slabše in ob šestih zjutraj je umrl.

Del Prete in Ferrarin sta poletela brez prestanka iz Rima v Natal, Brazilijo ter dosegla s tem rekord za polet brez prestanka.

Črni koz ni v Nome.

NOME, Alaska, 16. avgusta. — Zdravniki obrežne straže ter teritorialni zdravniki so izjavili danes, da so zmotna poročila o izbruhu epidemije črnih koz.

Zdravniki so izjavili, da je kakih dvajset Eskimov dobilo ospice.

BERLIN, Nemčija, 16. avgusta. — Sovjetska Rusija bo mogoče pripravljena podpisati Kelloggov protivojni dogovor, kot je izjavil danes neki visok uradnik zastopniku United Press.

Če so sile v resnici prepričane, da je Rusija pretnja za mir iztočne Evrope bodo skušale zmanjšati nevarnost s tem, da povabijo Rusijo k podpisu pogodbe.

SICILIJSKA OSVETA V NEW YORKU

Bodoča mati, stara petnajst let, je težko ranila "izdajalca". — Tako delajo vsi na Siciliji, — je pojasnila.

V starosti petnajstih let se je Marija Arenchia, šolarica, pokorila nepisani postavi glede osvete ter postala junakinja drame ljubezni in osvete.

V navzočnosti svoje mame, ki je stala poleg z majhnim otrokom v naročju, je pojasnila Marija zastopnikom civilizirane postave na policijski postaji na iztočni 104. cesti svoje dejanje.

To je način, kako opravimo tako stvari v Siciliji, kjer sem bila rojena, — je rekla Marija. — Zenska, ki je bila izdana, mora ubiti svojega izdajaleca. Če ne stori tega, mora njena družina ubiti njo.

Jaz sem ustrelila Saferio Pantellina včeraj zvečer. Izdal je mene in jaz sem ga ustrelila. On je hudoben star mož.

Pantellina, pedler s sadjem, star 59 let, je bil ustreljen pred svojim domom na Elizabeth St. v torek zvečer, ko je sedel na stopnjicah hiše, v kateri stamuje. Sedaj se nahaja v St. Vincent bolnici, v neposredni bližini smrti vsled štirih ran. Dekle napadala je našla tekom streljanja in čeprav je bila njena identičnost znana, ni bila aretirana, dokler se ni sama stavila oblastim.

Pantellina, ki živi z njo v isti hiši, jo je našel samo nekega dne junija meseca ter jo zlorabil. Bala se je povedati svojim starišem, a zapretila, da bo povedala, če bi se ji še enkrat skušal približati.

Pred kratkim pa je postalo njeno stanje znano njemi mamehi. Stari krošnjar se ji je približal v torek popoldne, ji rekel, da je čul, da je v blagoslovljenem stanu ter ji ponudil en dolar.

Ona je vedela, da je ne bo mogel vzeti, ker imo že ženo in štiri otroke. Vsled tega je sklenila ubiti ga in ko ga je videla sedeti na stopnjicah, je vzela revolver svojega očeta ter prekrat ustrelila nanj. Nato je odšla po stopnjicah navzgor ter obvestila svojo mamo.

V družinski blaginji je bilo le deset centov in mameha in Marija, spremljani od treh otrok, sta vzeli karo v Thomas Jefferson Park v Harlemu, kjer so vsi skupaj prenočili na klopi. Zgodaj zjutraj so odšli na najbližjo policijsko postajo.

Dekle je bila stavljena v oskrbo otroške družbe. Njen oče, Jožef je, bil tudi aretiran ter obtožen napada.

Deset premogarjev živih pokrcpanih.

JOHNSTOWN, Pa., 16. avgusta. — Deset premogarjev je bilo včeraj popoldne živih zakopanih po eksploziji v rovu Irvona Coal and Coke Co. v južnem Clairfield okraju. Petim delavcem se je posrečilo rešiti se po eksploziji. Reševalna moštva so bila takoj odposlana iz sosednjih krajev.

Propagandni zbor na delu na Kitajskem.

PEKING, Kitajska, 16. avgusta. — Deklice s pristrženimi lasmi in mladi moški, izurjeni v umetnosti propagande, so navalili v velikih masah v severno Kitajsko.

Tekom prvih par tednov so se držali ti popagatorji v ozadju. Izjavili so, da morajo polniti predavanja prenehati, dokler ne bo ustanovljena solidna vlada.

BERLINSKI KABINET PRED KRIZO

Berlinski kabinet stoji pred krizo, radi glasovanja o bojni ladji. — Ministri so zanimali, da krši avtorizacija ene križarke ekonomski načrt. — Socialisti bodo odločevali.

BERLIN, Nemčija, 16. avgusta. — Odobrenje kabineta, da se zgradi novo bojno križarko, ki naj bi stopila na mesto zastarele ladje Prussia, bo mogoče ustvarilo vladno krizo, vsled česar bo postal potreben sestanek državnega zbora, — soglasno z dobro informiranimi krogi.

BOJ PROTI KOBILICAM

Kobilice se še vedno ista nadloga kot v dnevih Faraona. — Egipt in Mehika vznemirjena. — Rusija se bori proti njim s pomočjo aeroplanov.

ITHACA, N. Y., 16. avgusta. — Kobilice, najstarejši sovražnik človeka in eden prvih, so še vedno predmet neprestanih bojev, kot so bile v časih Faraona. Iz Egipta, Rusije, Mehike in drugih delov sveta, so prinesli uradniki, ki vodijo boj človeka proti nebrojnim trumam kobilic, poročila semkaj na četrti mednarodni entomološki kongres, ki zboruje sedaj tukaj.

V Rusiji je kampanja najbolj visoko organizirana ter se vojuje v skoro vojaškem obsegu, ker je vključeno kemično vojevanje s pomočjo aeroplanov. V Rusiji in Sibiriji je šest glavnih vrst kobilic.

Kote se v odpadkih ter ležejo naokrog brez kril v velikih množicah, ko so mlade.

Takrat jih je treba napasti. Kakorhitro se jim dovoli, da jim zrastejo krila ter se dvignejo v zrak, so preko vsakega upanja kontrole.

Proti-kobilice sile, katere razpošlje centralna vlada, ugotove najprvo količino ter se poslužujejo v ta namen aeroplanov. Nato pokrijejo z arzenikom divjo travo, katero žro mlade kobilice.

Kobilice pa niso bile edina zadrega, s katero so se morali boriti faraonski farmerji. Nekako 1400 let pr. Kristom je pisal neki oskrbnik svojemu mojstru:

— Črvi požro polovico pridelka in hipopotami drugo polovico. Polja so polna podgan in trume kobilic so se nastanile ter uničile vse.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	1,000	\$ 18.40	Lir	100	\$ 5.90
"	2,500	\$ 45.75	"	200	\$11.50
"	5,000	\$ 91.00	"	300	\$16.95
"	10,000	\$181.00	"	500	\$27.75
"	11,110	\$200.00	"	1000	\$54.50

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našim vezavem v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno; bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH
"NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 451

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876DELAVSKI VODITELJ — RAVNATELJ
DRUŽBE

Tekom zadnjega štrajka kopačev mehkega premo-ga v Coloradu je oddelek državnih konštabeljev postre-lil več štrajkarjev, ki so stali pred Columbine rovom ter pozivali skebe; naj jim ne odjedajo kruha.

Kmalu se je pa dognalo, da je bil napad na štrajkar-je izvršen brez vednosti premo-govne družbe.

Uprava Columbine rova je namreč podrejena Rocky Mountain Fuel Company, ki je izrecno prepovedala nad-legovati štrajkarje.

Za prelito kri ni bil torej nihče drugi odgovoren kot poveljujoči poročnik.

Napad na te štrajkarje je bil v več kot enem pogle-du pravecata tragedija.

Par tednov pred izbruhom štrajka je namreč neka mlada ženska, z naprednimi socijalnimi nazori, podedo-vala Rocky Mountain Fuel Company.

Sklasila je upravljati družbo v zmislu modernih in naprednih idej.

Preselila se je iz Denverja v bližino Columbine rova, imenovala soravnateljem nekega demokratsko-liberalne-ga odvetnika ter skušala izboljšati delovne razmere tam zaposlenih premogarjev.

Komaj je prevzela vodstvo, je izbrulnil štrajk.

Njen prvi namen je bil ugoditi zahtevam IWW pre-mogarjem, pa so se kmalu pojavile težkoče.

Rocky Mountain Fuel Company je namreč pripada-la organizaciji podjetnikov ter bi morala plačati stotisoč dolarjev konvencionalne globe, če bi brez dovoljenja o-stalih članov sklenila s štrajkarji mir.

Dotična ženska je po dolgotrajnem premišljevanju sklenila ostati v organizaciji podjetnikov, štrajk je iz-bruhnil tudi v Columbine rovu, in baš pred Columbine rovom se je završilo streljanje, ki je zahtevalo sedem člo-veških žrtev. Nad dvajset štrajkarjev je bilo ranjenih.

Vodstvo Columbine rova se je prvo pobotalo z IWW.

V delavnicah in rovih Rocky Mountain Fuel Co. pla-čujejo najvišje mezde v vsej državi, pa tudi delovne raz-mere so v splošnem boljše kot po drugih coloradskih maj-nah.

Uprava te korporacije je šla še dalje. Ravnateljem Columbine majne in podpredsednikom Rocky Mountain Fuel Company je imenovala John R. Lawsona, enega naj-bolj znanih unijskih uradnikov v Coloradu.

Sedaj se vse radovedno vprašuje, kakšne posledice bo imel sprejem delavskega voditelja v vodstvo in upra-vno največje korporacije v državi.

Kaj lahko stori John R. Lawson kot ravnatelj in podpredsednik za delavce?

Skrbel bo, da se bodo izvajale državne in od IWW izsiljene določbe glede varnosti in zdravja.

Pod njegovim vodstvom bodo s premogarji boljše ravnali.

On ne bo trpel, da bi bil kak delavec prevaran pri mezd.

To bo njegova skrb, če se v njem še ni ohladila lju-bezen do delavca.

Kakor hitro bi pa premogarji kaj zahtevali, kar bi povzročilo korporaciji večje stroške, bo Lawson kot rav-natelj in podpredsednik zastopal interese korporacije, ne pa premogarjev.

Njegovo stališče se namreč takoj izpremeni, kakor hitro se izpremeni njegovi interesi.

Visoki uradniki kapitalističnega podjetja ne dobiva-jo samo gotove plače, ampak so tudi na ta ali oni način udeleženi pri dobičkih.

Postanejo solastniki kot so tudi delničarji solastniki. Nehote in nevede bo Lawson mahoma pozabil, kaj je

delavcu potrebno za življenje in koliko je vredno nevar-no delo, ki ga opravlja.

Ta izprememba se je završila še skoro pri vsakem, ki se je prelevil iz delavca v kapitalista.

Lawson bo moral trobiti s kapitalisti v isti rog, če noče, da ne bo šlo njegovo podjetje rakom žvižgat.

Novice iz Slovenije.

Nesreča gasilcev.

Ko so se mariborski gasilci vračali od požarne nesreče v Slov. Bi-strici domov, se je najprej pri klanec ob Zg. Polskavi vozi ga-silnega društva Pobrežje snelo ko-lo, kar je povzročilo, da je padlo več gasilcev z voza. 22-letni Franc Mohorko se je pri padcu poškodova-l na desni roki, 42-letni Fr. Fuchs si je zlomil levo roko, tro-bentač Rakuš pa se je ranil po ro-kah. Prva dva sta bila odpeljana v bolnico, tretji pa je odšel do-miv. Nezgod je zadela tudi gasilce iz Studencev. Na Tržaški cesti se je gasilski voz, ko je šel preko že-lezniškega tira, prevrgel, a se na srečo in noben gasilev občutneje poškodovail. Mariborski gasilci, ki so bili obvarovani nezgode, so po-magali svojim poonesrečenim tova-rišem.

Življenje in umiranje v Ljubljani.

Po podatkih mestnega fizikata se je meseca julija rodilo v Ljub-ljani 129 otrok, 77 moškega, 52 ženskega spola, med temi 3 mrtvo-rojenčki, umrlo pa je 50 moških in 37 žensk, skupaj torej 87 oseb, in sicer: 14 oseb za rakom, 13 za jeti-ko, 9 za boleznijo na sreč, 5 za pljučnico, 4 za prirojeno slabostjo, 4 za ostarelostjo, 2 za vnetjem sle-piça, 2 za porodniško vročnico, 2 za vnetjem možganske mreže, 2 za ošpicami, 1 za davico, 1 za vnetjem črevesa, 2 za zamotanjem črevesa, 20 oseb zaradi drugih naravnih smrtnih vzrokov, 6 oseb zaradi smrtnih nezgod, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 10 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 9 oseb; 4 osebe na škrlatici, 4 na ošpicah in 1 na davici.

Tragična smrt izumitelja.

V bližini Zaprešiča je izvršil samomor elektrotehnik I. Schen-ner, rodom iz Krškega, uslužbeni kot elektrotehnični poslovodja pri zagrebški tvrdki Pamučna indu-strija Hermana Pollaka. Schenner je bil izvrsten elektrotehnik. Ab-solviral je državno obrtno šolo v Gracu ter sploh uspešno deloval kot elektrotehnik. Pred par leti je izkonstruiral zavarovalno za motor-je proti premočni struji. Za izum si je izposloval patent in bil trdno prepričan o velikem uspehu svoje-ga izuma. Pričakovane uspeha pa ni dosegel: tvrdka, katerim je ponudil odkup svojega patenta, so se izjavljale rezervirano, kar je Schennerja silo potrl. Odsel je v Samobor, odkoder pa je njegova rodbina prejela obvestilo, da je Schenner izvršil grozen samomor ne železniškem tiru pri Zaprešiču: lokomotiva mu je odrezala glavo.

Huda jeza.

V Križanevo gostilno v Zagor-ju je prišla vesela družba, najbolj okrogel pa je bil Anton, rudar z Zelene trave. Komaj so sedli za mizo, je naročil Tone liter vina, ga zagrabil in ga z vso silo treščil ob tla, da so se čepinje in sladka kapljica razleteli na vse strani. To-netu pa je bilo junaštva še prema-jo. Tudi stol je vzdignil in ga treščil ob tla, da je vsa polomil. Da pa med izvajanjem težke atletike ni močkal, pač lahko domnevamo, ker Tone zna preklinjati v več jezikih. Kaj je fanta tako razto-gotilo, so kmalu izvedli. Ko je postavila gostilničarka na mizo vi-no, se je spomnil Tone, da ga je ta nedavno terjala za neporavnani za-pitek, kar je pognalo Tončku hu-do čri v glavo, liter vina v zid, stol pa ob tla. Tončka pa bo še na-prej gnalo, in sicer na spokorno pot, kjer mu bodo hladili vročo kri.

Z nočem na tovariša.

Rudar Alojzij Borštnar je šel z dela domov v Zavrno, nad potjo pa

je naletel na delavca Kudrovega Andreja iz Kotredeža. Andrej je bil nekam slabe volje in se je za-kadil v sopotnika. Borštnar se je sicer izmikal in branil, kar pa ni bilo napadalec prav nič všeč. Za-to je izvel nož in je z njim pre-cej globoko naceł rudarja. Borštnar ima na hrbtu 1 dm dolgo ra-no in prerezano mišico. Poškodova-ni kopc ne bo sedaj nekaj časa za delo sposoben in se je javil zato v zdravniško oskrbo pri okrožnem zdravniku dr. Zarniku.

Kudra zasleduje sedaj varnost-na oblastva, ker že itak ni zapisan med miroljubnimi fanti in je bil kljub svojim 22 letom že kazno-van zaradi sličnih zaved.

Borštnar toži napadaleca za od-škodnino zaradi bolečin in pa za razrezano srce ter suknjič.

"Korajžni" Andrej dejanja ne-taj, pač pa pravi, da ga je zjezilo, ker se je pričel Borštnar braniti, ko je hotel on nad njim malo svo-je muhe stresati.

Zaradi svojih muh bo imel An-drej sedaj druge skrbi.

Strašna družinska tragedija.

Mirno malo vasice Poljce pri Braslovcah v Savinjski dolini je razburil strašen zločin, ki se je zgo-dil v hiši zakonec Felician. Pro-to večer je prišel domov Sim. Fe-lician zelo slabe volje ter se je sporekel z ženo, katero je poročil pred leti kot vdovo z več otroci. V razburjenosti je Simo pograbil nož in osemkrat opasno ranil ženo Marijo. Po zločinu je mož izginil in so ga naslednjega dne našli obe-šenega v hmeljskih nasadih posest-nika Omladiča. Bržkone je nevar-no ranjena Marija Felicianova tudi poškodbam podlegla.

V rodbini Felician, ki ima štiri nepreskrbljene otroke, so bili pre-moženjski prepripi zelo pogosti.

Toča na Trški gori.

Silna toča je uničila premnogim vinogradnikom na Trški gori vin-sko trto, ki se je letos kar šibila pod težo grozda. Toča je napra-vila veliko škodo tudi v sadovnja-ku graščaka Grma v Bajnofu pod Trško goro. Mnogo škodo mu je napravil vihar na gospodarskih po-slopih. Zanimivo je, da ni v istem času padla niti ena kaplja dežja v krajih pod Gorjanci. Dreve in gr-mičevje se suši, zemlja je na širo-ko razpokana in poljski pridelki deloma uničeni, tako da so ljudje polni skrbi, kako se bodo preživ-ljali pozimi.

Pastorlovačina gluhomnega mlade-niča.

Mariborska policija je na ulici prišla nekega gluhomnega fanta, ki je bil brez varstva in sredstev. Da se ugotovi njegova identiteta, so ga morali prevzeti v policijske zapore. Pri fantu so našli delavsko knjižico, glasloč se na ime Antona Kaiserja, izstavljeno od neke ko-liške občine. S poizvedovanji so ugotovili, da gluhomni ni identi-čen s Kaiserjem. Občina, ki je de-lavsko knjižico izstavila, se je pa-šle sedaj spomnila, da ima med svojimi občinarji tudi gluhomne-ga fanta, ki se je večkrat potikal po občinski pisarni ter je ob tej priliki najbrž izmaknil delavsko knjižico. Zdaj je gluhomni fant srečno predan domači oskrbi.

Svojega tovariša je rešil

pripravnik vojne akademije Sreč-ko Cvahte, sin davčnega nadpra-vitelja Anton Cvahteja v Celju. Vojni gojenci so imeli na Dragi pri Ptuj pontonske vaje, pri čemer je hotel eden izmed mladih vojni-kov-dijakov preplaviti široko vo-do. Omagal je, ko je imel nad po-lovico Drave za seboj in se je začel potapljati. Srečko Cvahte je skočil v reko in ga budih naporih rešil

Rojstna hiša

gouvernerja Al Smitha na Oliver Street v New Yorku.

Peter Zgaga

Zgodba o rojaku, ki se je pomladil.

Prvo poglavje.

On je bil že bolj postaren človek — pet križev ga je težilo, — sicer pa močan in krepak, mož v naj-boljših letih, kot bi se reklo.

Nevesto je šel iskat v stari kraj in je res našel mlado, neizkušeno dekletce, živo kot iskro, zdravo kot zrno. Poročil se je z njo in jo privedel v svoj dom v slovenskem Downtownu.

Jako mu je bila hvaležna za vse, kar ji je dobrega stnil. Obšel in obšel jo je od glave do nog, lase ji je dal ostriti in v šop je ni go-nil, ker je sam stalno delal in pre-cej dobro zaslužil.

Res, da ni Bog blagoslovil za-kona z otroci, pa sta se oba udala v božjo voljo in se tolažila, da celo nekateri milijonarji nimajo otrok.

Dopis.

Niagara, Wis.

Z naročnino sem se malo zakas-nil, pa ne zato, da bi ne imel rad svojega vsakdanjega prijatelja o-dod Piklja, ni imel ta več mirnega obiskovalca. Glas Naroda, ampak zato, ker je v tem letu res slab zaslužek. Naseljenec, ki so tu-kaj že kakih 25 do 30 let, pravijo, da tukajšnja papirnica ni še nik-dar tako slabo obratovala kot o-bratuje sedaj. Priloženo dobite Money Order za nadaljno naroč-nino.

Dopisnike in naročnike prosim, naj se kaj bolj oglašajo z dopisi. Pozdrav vsem!

John Pucelj.

stali brezuspešni. Bil je kljub svo-jim šestdesetim letom še močan mož, velike in trdne postave.

Divje svinje

so se v graščinskih gozdovih Jur-klustra tako zaplodile, da ogroža-jo vse pridelke sosednjih kmetov, posebno v Laški vasi pri St. Lenar-tu. Davčni sluga Matko je trikrat streljal nanje, a jih je zgrešil. Kmetje hodijo ponoči s klopotei, zvonci okrog njiv, da prepodijo nepovabljenе goste.

Smrt znanega kompo-nista.

DUNAJ, Avstrija, 15. avgusta. Češki komponist, Leo Janacek, je umrl v češki Ostravi v starosti 74 let. Njegovo glavno delo, "Jenu-fa", katero je spisal v starosti 40 let, je ostalo do leta 1913 v arhivih praške opere. Ko pa je bilo nato proizvedeno v Pragi, je postal komponist slaven po celem svetu.

Opero so peli pred par leti na Du-naju, z Jerico v glavni vlogi. Največ oper Janacka je vzetih iz češkega kmečkega življenja. Bil je rojen leta 1854 kot sin nekega ljudskega učitelja ter je študiral na konservatoriju v Lipskem.

Užaljen je sklonil glavo ter se ni niti dotaknil dobre večerje, pr-ve dobre večerje, ki mu jo je bila skuhala, odkar se je civilizirala.

Sedla se je k njemu in ga po-ljubila rekoč:

— Nikar ne obupaj. Petintride-set let si Ameriki, pa si še vedno tak greenhorn. Mar ne veš, da se da v Ameriki vse sfiksati in vse popraviti za majhen denar. Veš kaj, pomladiti se daj.

— Larifari! — je odvrnil.

— Nik larifari. Če bi imel toliko dolarjev, kolikor možkih je že po-mladil Mr. Kapitzky v New Jer-sey, bi ti ne bilo treba nikdar več delati.

— Kdo je ta človek?

— Sosedu mi je povedala, da ji je rekla prijateljica njenega prve-ga moža, da prodaja Mr. Kapitzky kapljice, ki vrnejo človeku mla-dost. Tudi naslov mi je dala. Člo-vek, ki uživa tiste kapljice, se po-mladi za leta in leta, za dvajset, za trideset let.

— Hm, če je res? — so je zami-slil rojak in že se je videl izpre-menjenga v mladega, krepstnega fanta.

— Poskusi, mu je govorila kača iz zapekljivih ženskih ust.

— No, bom pa poskusil, — se je odločil in sladko presanjal vso noč,

ZENITNA PONUDBA.

Vdovec star 41 let se želi seznaniti s Slovenko v starosti od 30 do 36 let v svrhu ženitve; tudi vdova z enim ali dvema otrokoma ni izvze-ta. Prednost ima lastnica far-me. Imam dva tisoč dolarjev prihran-kov. Sprejemam samo resne ponud-be s sliko, katero vrnem. Tajnost jamčena. — "Vdovec", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (216317)

Radiologija in starost naše zemlje.

Do najnovejšega časa učenjaki niti približno niso mogli določiti starosti naše zemlje. Šele nova veda, takozvana radiologija, jim je priskočila na pomoč, tako da so večinoma manj zanesljivo določili starost zemlje. Že pred odkritjem radija in radioaktivnosti so skušali učenjaki ugotoviti, koliko je naša zemlja stara. S tem problemom se je pečala fizika, biologija in paleontologija, ki so skušale doseči svoj cilj s pomočjo znanstvenih spekulacij brez vsake fantazije. Način, po katerih so določile te tri vede starost naše zemlje, so zelo duhoviti in originalni, toda še daleč ne tako prepričljivi, kakor moderne metode radioaktivnosti.

Fizika je hotela izračunati starost zemlje na podlagi strogo fizikalnih podatkov. Če računamo, da je znana prvotna toplota naše zemlje v času, ko je bila še v tekočem stanju, 1000 stopinj, lahko izračunamo, koliko je potrebovala zemlja, da se ohladila do sedanjega stanja. To je izračunano v drugi polovici preteklega stoletja kot prvi znameniti angleški fizik Thomson. Po njegovih računih bi bila naša zemlja stara 20 do 30 milijonov let. Varna je bila pri teh računih domneva, da v zemlji sami ni nobenega vira toplote, ki bi vsaj deloma nadomestil izžarevanje toplote.

Poleg fizike se je pečala s tem problemom tudi geologija in geologji so izračunali na podlagi raznih geoloških podatkov, da je naša zemlja stara najmanj sto milijonov let. Ko tretja veda, ki se je mnogo pečala s starostjo naše zemlje, je paleontologija. Ta veda je na podlagi raznih podatkov o razvoju organskega življenja izračunala, da je naša zemlja stara najmanj 1000 milijonov let in radiologija je pokazala, da se je paleontologija še najbolj približala resnici, dočim sta se fizika in geologija temeljito zmotili. Šele radiologija je končno odločila v tem znanstvenem sporu, in sicer v prilog paleontologije.

Tako zvani radioaktivni elementi neprestano izžarevajo, njihovi žarki so v bistvu neznatni delci snovi, ki se s neverjetno naglico širijo na vse strani. Izžarevanje pa ovira snov v bližini radioaktivnih elementov. Po zakonu o ohranitvi energije se pa gibalna energija ne more izgubiti in zato se pojavlja kot toplotna energija. Iz tega si razlagamo, da radioaktivni preparat neprestano ogreva sebe in svojo okolico. Zemeljska skorja in materija v sebi mnogo uranovih in torijevih okamenin, a uran in torij sta radioaktivna elementa, ki neprestano izžarevata. Energija tega izžarevanja je za našo zemljo neizčrpan vir toplote. Ta lastna toplota naše zemlje nadomestuje izgubo toplote, ki jo izžareva zemlja v atmosfero.

Radiologija dokazuje tudi, da bi pri sedanjem stanju naše zemlje radioaktivni elementi zadostili za nadomestilo vse toplote, ki jo zemlja izžareva, da bi torej vladalo toplotno ravnotežje. Ko je bila naša zemlja še v tekočem stanju, se je potem izžarevanja izgubljena toplota adomestovala samo deloma in zato se je zemlja ohladila. Radiologija je sestavila povsem novo originalno metodo glede določanja starosti naše zemlje. Vsi radioaktivni elementi razpadajo slednjič na svinec, ki se ne izpreminja več. Iz

množine svineca, ki se nahaja v večjih množinah v neposredni bližini radioaktivnih okamenin, lahko določimo čas, v katerem je ta množina svineca nastala. Po tej in po drugih metodah radiološkega znanja so učenjaki ugotovili, da je naša zemlja stara 1000 do 1600 milijonov let. Edini nasprotnik teorije o tako visoki starosti zemlje je angleški geolog Joly, avtor teorije o naglih izpremembah v zemeljski skorji, ki so jih povzročili radioaktivni elementi. Joly je mnenja, da je naša zemlja mnogo mlajša. Toda njegova teorija je osamljena in po najnovejših raziskovanjih tudi logično ne posebej prepričljiva. Zato nimamo nobenega znanstvenega razloga, da bi ne verjeli, da je naša zemlja stara nad 1000 milijonov let.

GLEDALIŠKE IGRE NA JAVI

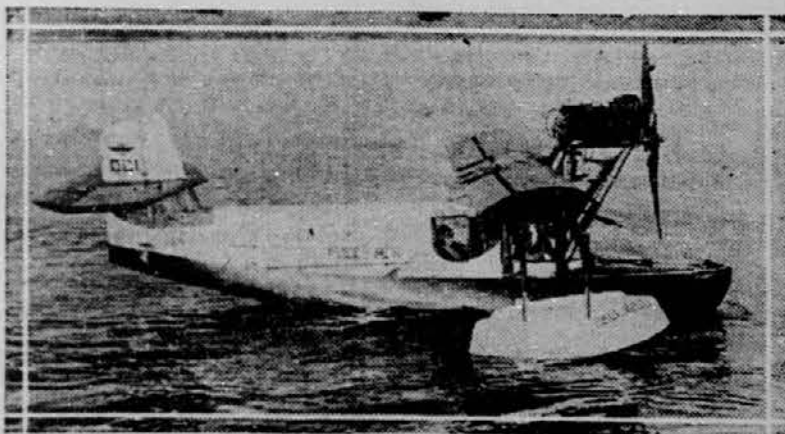
Nemški publicist dr. Blankenstein je bil povabljen na istočasno poroko dveh sester in treh hčera džokjanskega kneza na Javi ter je imel priliko med drugimi zanimivimi prireditvami prisostvovati tudi gledališkim igram, ali kakor pravijo Javanci vajang — čongom, ki so jih pri tem uprizarili. Svoje vtise o teh zanimivih igrah popisuje na sledeči način:

Predstava je trajala tri dni od 6. zj. do 10. zj. Sodelovalo je 300 oseb in so predvajali klasične prizore iz Mahabharate, iz ljubezenskih doživljanj veličastnega junaka Arjdjuna. Skoro vsi nastopajoči so pripadali najbližji okolici javanskega sultana. Glavne osebe so predstavljali njegovi bratje, najvišji principi. Štirinajst mesecev so se pridno učili in vežbali, vedno pod osebnim kneževim nadzorom. Za evropsko pojmovanje je tako dolga predstava nekaj neuvencena. A od gada tudi nihče ne pričakuje, da bi prisostvovali igranju nepretrgano od začetka do konca. Od časa do časa glealeci vstanejo, se malo porazgovarjajo, ali pa celo zapustijo palačo. Pri tem večinoma ne izgubijo dosti, ker so posamezne slike le v rahli medsebojni zvezi, ker se razvija dejanje zelo počasi in pojasnjuje izčrpana tekstna knjiga vse skupaj prav natančno. Toda vedno znova se boš vračal z zanimanjem k igri. Na tem igranju ljubiteljev na kneževem dvoru ni duha od kakšnega diletantizma. Najboljši vajangski plesalec indijskega sveta, najplemetičši svet poduhovljene igre, čudovita krasota tradicionalne kostumacije in skupinskega igranja so dediščina džokjanskega dvora. To je hindujska kultura v najbolj profinjeni obliki. Neprestano te loči gamelanski orkester 60 moč s svojimi sladkimi in skoraj omamljivimi ritmi od realnosti. Vzvišeno se menja z burklijavostjo in groteskno. Čuloviti so bojni plesi in posebno mikavi ljubezenski prizori. Vajang-vong je posvečena tradicija džokjanskega dvora in je bolj verska svečanost nego igra.

Sinove knezov vzgajajo zanjo že od najmlajših let. Stane ogromne vsote. Vajang-vong je nadaljevanje hindujske tradicije v tej deželi, ki je samo po imenu mohamedanska.

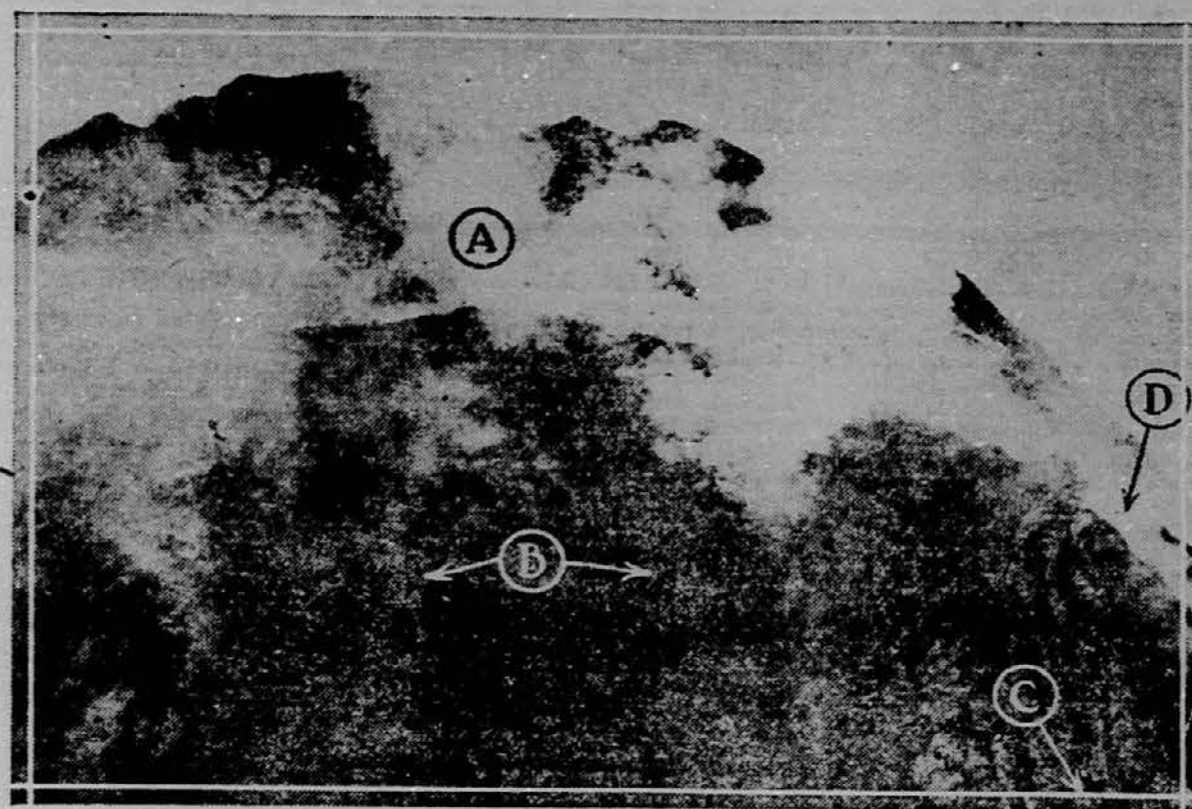
ADVERTISE in GLAS NARODA

NEMŠKI HIDROPLAN "MORSKA BOLHA"

bo skušal dospeti iz Evrope v Ameriko v štiridesetih urah. Vozi z naglico dvajsetih kilometrov na uro,

MAYON VULKAN NA FILIPINSKEM OTOCJU

je prišel zopet bruhati. Na mestih, ki so s škarni zaznamovana, so se pojavile nove razpoke.

Gledanje na daljavo.

Pred nekaj dnevi so na univerzi v Lipskem uspeli prvi poskusi gledanja na daljavo z aparati, ki jih je izumil nemški profesor Karolus, izdelala pa nemška družba za radiotehniko Telefunken.

To pot gre res za pravo gledanje na daljavo, za prenašanje živih slik, gibanj in predmetov in ne kot doslej samo za prenašanje fotografij, podpisov in podobnega, kar je že dlje časa rešen problem in se že tudi praktično uporablja. Dasi pa gledanje na daljavo v bistvu ni nič drugega kot prenašanje slik, vendar je mnogo težje izvedljivo, ker je tu — kakor pri filmu — treba vsako sekundo prenesti najmanj 10 slik gibajočega se predmeta na oddaljeno prejemno postajo.

Očividno, ki je prisostvoval Karolusovim poskusom v Lipskem, opisuje svoje vtise v naslednjih besedah:

"Po svetlem laboratoriju bega polno belo oblečenih asistentov sem in tja. Preposkusi so pravkar končali. Od nekje se poje zvočnik čudne visoke melodije. Po kratkem pozdravu potisnejo nas ravnodušno pred nekakšno omaro s štirikotno odprtino v sredi, ki pa je zadelana s čudno svetlečako se medlico (mlečno steklom). Vsenalikil je tema, le tam zadaj nekje se prižiga obločnica. Poleg nas motno pritaen glas, ki svari pred prijemom neke žee z visoko napetostjo. Tedaj zabrni motor in na medlici vzplami tanka svetla črta, ki šine od enega roba do drugega pa zopet nazaj; vsakikrat hitreje, dokler ji ne moremo več slediti z očmi in se nam vidi cela medlica enakomerno osvetljena.

Po nekaj trenutkih se pojavijo na medlici tri črke, ki se združijo v besedo "Rer" ter nalanko podrtavajo kakor besedilo na platnu v kinu.

Za tem se pokažejo slike. Najprej glava izumiteljeva, potem njegovi asistenti v belih haljah in nazadnje še slike iz različnih časnikov in revij. Po vsem tem pa pride veliko presenečenje: Iz medlice se naskrat izmeta človeška roka. Čisto razločno jo vidimo. Ni velika; cela bi šla v okvir četvernega decimetra. Roka se začne gibati: skrči se v pest, nato pa se zopet razkane, prime ključ, žarnico in drugo predmet, ki jih nekaj časa obrača, nato pa zopet olloži.

Z odprtimi usti brez diha bujnim v skrivnostno okeneo, in ne morem verjeti svojim očem, dokler slika na medlici ne začne utripati in se slednjič ne razblini v begajočo svetlo črto, ki se v nekaj trenutkih umori in ustavi na robu tajinstvene omariice. — Šele žarnice, ki takoj nato razsvetle laboratorij, nas priključijo nazaj v sedanjost in nas uverijo, da smo prisostvovali samo delu človeških rok in ne nemara kakim čarovnijam."

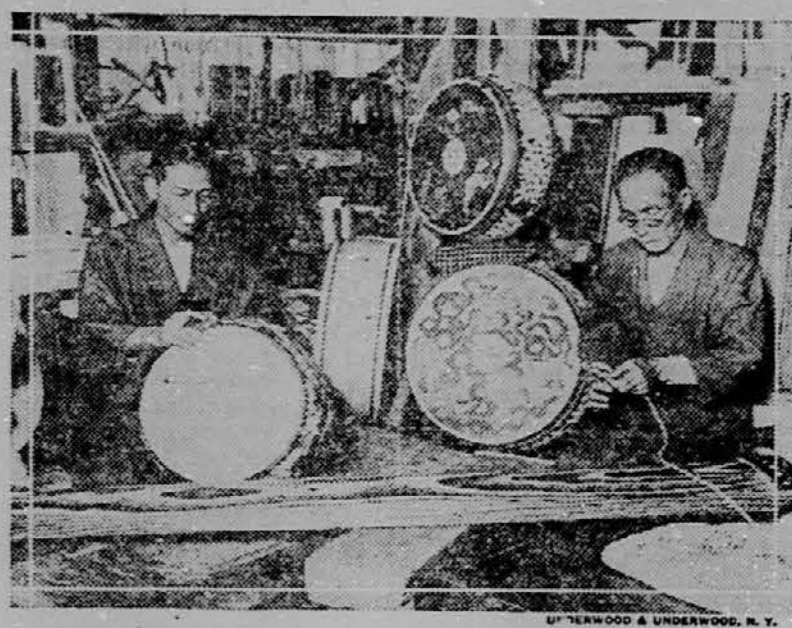
Sistem, na podlagi katerega delujejo Karolusovi aparati za gledanje na daljavo, je skoro natanko

podoben njegovemu sistemu za prenašanje fotografij, ki smo ga v listu že opisali. Vse se vrši le še mnogo hitreje. Potrebne pa so pri gledanju na daljavo nekatere spremembe v točko, ker se živa slika n. pr. človeka ne da kakor fotografije naperi na bobnič, kjer bi ga svetlobni žarek otipal točko za točko. Karolus je to težavo rešil tako, da pred človeka postavi prav naglo se vrtečo kovinsko ploščo, ki ima v obliki spirale po vsej površini izbitih nebroj tankih luknjic, skozi katere vpada posnemajoči svetlobni žarek od človeka na svetlobno celico. V tej se različno jaka svetloba pretvori v enakovredne impulse električnega toka, ki se po

žicah ali po brezžično preneso do prejemne postaje. Tukaj električni toki krmarijo, to se pravi jažajo ali pa slab žarek močne svetlobe, ki pada na medlico kot ostra svetlobna točka, kot element slike, ki se prenaša.

Za enostavne predmete zadostuje, če se prenese vsaj 10 tisoč elementov njihove slike na prejemno medlico. Če se predmet tudi giblje, je treba prenesti njegovo sliko vsaj 10 krat na sekundo, to se pravi 10 krat po 10 tisoč ali 100 tisoč elementov v sekundi. To je sedaj uspešno kakor smo čuli. Pri gledanju na daljavo, kjer bi šlo za prenašanje velikih živih skupin n. pr. ako bi hoteli gledati kakšno športno prireditev, pa bi bilo treba na isti način prenašati več milijonov svetlobnih ali slikovnih elementov na sekundo.

CESARSKI BOBNI

Ko se bo vršilo meseca novembra svečano kronanje japonskega cesarja, se bodo njegovi spremljevalci posluževali posebnih bobnov, ki so izdelani z največjo točnostjo.

ZAKAJ SO NAŠE POŠILJATVE NAJCENEJŠE IN NAJHITREJŠE?

KER JE NAŠ PROMET NAJVEČJI IN KER SO NAŠE ZVEZE V STAREM KRAJU NAJBOLJE VPELJANE!

Udobnosti, ki izvirajo iz poslovanja v velikem obratu, pridejo našim strankam v korist.

Naši stroški za posamezna nakazila so manjši, v sled česar so cene pri nas nižje kot pri agentu ali zavodu, ki mora poslati Vašo nakaznico v izvršenje v New York.

Hitrost našega poslovanja je nedosegljiva, radi našega velikega prometa lahko vzdržujemo tako obširne zveze, da se posveča našim nalogom največjo pozornost.

Naše denarne nakaznice odposlujemo z vsakim brzoparnikom, ki odpluje iz New Yorka — toraj brez zamude in nadaljnjega posredovanja.

Naše cene so objavljene dnevno v listu "Glas Naroda". Za zneske nad \$200.— računamo primerno nižjo ceno, katero vam radevolje sporočimo predno nam pošljete nalog.

Mi imamo največ poslov s strankami izven New Yorka, kar dokazuje, da se lahko okoristi z našim poslovanjem vsak, pa najsibo še tako daleč proč od poslovnega središča Amerike.

Pošljite toraj Vašo prihodnjo denarno pošiljatev nam v izvršitev.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK

Romantična ljubezen z žalostnim koncem.

Po Dunaju se je raznesla vest, da je umrla v Benetkah nagle smrti 19letna Lilly Cappellini, žena častnika fašistične milice in hči dunajskega pisatelja Artura Schnitzlerja. Vest je učinkovala senzacionalno, kar ni nič čudno, če pomislimo, da je Schnitzler na Dunaju eden izmed najpopularnejših mož. Smrti ni mogel v začetku nihče raztolmačiti. Govorice so pripovedovale, da je mlada dama padla ne ježi s konja in se ubila. Šele pozneje, ko je Schnitzler došel z letalom v Benetke, se je dvignila zavesa v misterija in se je pokazala resnica. Schnitzlerjeva hči si je sama končala življenje. Ustrelila se je s službenim revolverjem svojega soproga.

Smrt mlade žene, ki je imela komaj 19 let, je vzbudila najrazličnejše komentarje. Boljšim krogom dunajske družbe je namreč bilo znano, kako se je mlada Lilly zaljubila in omožila. Lilly je bila pred dobrim letom v Benetkah na letovišču. Na Lido, kjer se je kopala, se je seznanila s častnikom fašistične milice Arnalom Cappellinjem in se je smrtno zaljubila vanj. Že po par urah znanja sta sklenila, da ju ne razdruži nobena sila na zemlji. Vendar se je Lilly strah priznati svoje nagnenosti očetu, ki je znan po demokratičnem mišljenju v dunajski družbi. Ni treba praviti, kakšne pomisleke je vzbujalo že samo dejstvo, da je Cappellini v službi fašističnega režima. A vendar se ni mogla ustavljati svojemu sreću. Nekega lepega dne je Lilly pogledala v ogledalo in se svojim ljubimcem, marveč z očetom. Vrnila se je na Dunaj, da bi udušila viharne čustva, ki so jo obletavala. Ta beg pa ji je pripravil strašno trpljenje. Zato je pisala Cappellinju, naj pride na Dunaj in naj prosí za njeno roko. Rečeno, storjeno. Ljubimec se je pripeljal na Dunaj in jo je zasnubil. Schnitzler pa, ki je imel slabe in težke izkušnje s svojim lastnim zakonikom (živi namreč ločen od svoje žene, ki je v Berlinu), je hotel hčerki prihraniti prevaro in je nagovarjal, naj se temeljito premisli, preden stori važen korak in stopi pred oltar.

Pomagalo ni nič. Najprej sta se oče in hči sprla, potem pa, ko je Lilly očetu razložila, da brez te ljubezni ne more živeti, je Schnitzler pristal na Cappellinjevo snubitvev samo, da se izogne javnemu škandalu. Lani meseca junija sta se mlada zaljubljena poročila. Zakon je bil na videz zelo srečen, kaj pa se je skrivalo za zavesami ljubezni, ne more danes nihče zapisati. Samo to je znano, da se je ločevalo Lilly večkrat domotožje po Dunaju in da je tudi pisatelj skušal pregovoriti svojega zeta, naj se etablira na Dunaju ter mu je za ta primer celo pripravil preskrbeti primerno službo. Vendar

je Cappellini predlog odklanjal iz doslej še neznanega vzroka.

Očeta je smrt edine hčerke, katero je naravnost oboževal, tako presunila, da je poslal popolnoma aptičen in sploh nič govoriti. Na Dunaju se seveda šušljajo vse mogoče reči, ki so baje tako težke, da je radi vzroka smrti svoje hčere nenadoma zbolela tudi Schnitzlerjeva žena, Lillyjina mati.

VLOMILEC UBIL SVOJO ŽENO

Te dni je čulo prebivalstvo Bolniške ulice v Moravski Ostravi več strelce, ki so zadeli iz stanovanj branjeveke Grossmanove. Stanovalec bližnjih hiš so planili na cesto in kmalu se je raznesla vest, da se je odigrala pri Grossmanovih krvava tragedija, čije žrtev je postala 27-letna hčerka branjeveke Grossmanove, Stefaniija. Ustrelil jo je njen bivši mož, znani vlomilec Karel Charvat.

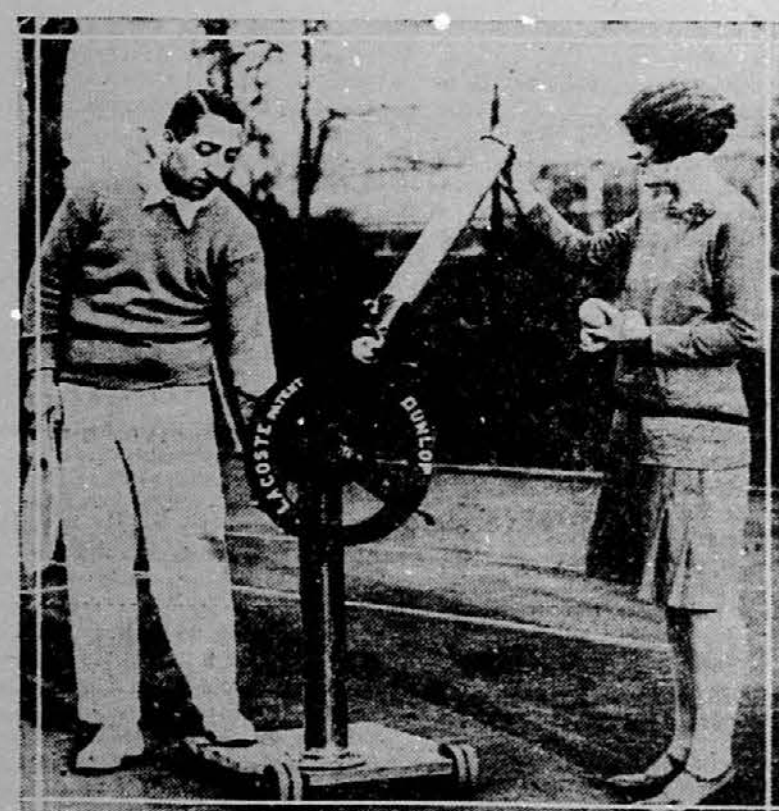
Charvat se je oženil pred leti z Grossmanovo, toda kmalu je začel na kriva pota in zakon je bil sodno ločen. Charvat je moralno vedno bolj propadal in lani je bil obsojen radi vlomov na 8 mesecev težke ječe. Pred tremi dnevi so ga izpustili in vrnil se je v Moravsko Ostravo. V noči od srede na četrtek je prišel na stanovanje Grossmanove rodilnice in zbudil svojo bivšo ženo, čes, da bi rad z njo govoril. Čez pol ure se je Stefaniija vsa prestrašena vrnila in pripovedovala materi, da jo hoče Charvat ubiti. Mati in hči sta zaklenili vrata in legli znova spat. Proti jutru se je Charvat vrnil, odprl s ponarejenim ključem večna vrata in znova poklical svojo bivšo ženo. Nekaj časa sta se na hodniku pogovarjala, potem sta pa počila dva strela. Mati je planila na hodnik in videla, kako se je hčerka zgrudila na tla. Kraj nje je stal Charvat z rojaskim revolverjem v roki. Mati je hitro zaklenila vrata, da bi nasilnež ne mogel v njeno sobo, toda v tem sta počila še dva strela in čuli so se koraki bežečega morilca.

Poklicani zdravnik je ugotovil smrt nesrečne žene, ki so jo zadeli tri kroglice v glavo. Morilec je pobegnil k svojim roditeljem, od katerih se je mimogrede poslovil in odpotoval iz mesta. Spotoma so ga očrnjaki aretirali in izročili sodišču.

Dva otroka zgorela.

Te dni se je v Ritoznoj pri Sl. Bistrici vžgala Podložnikova vinčarija, ko so bili vsi odrasli z doma, in sta bila samo 4-letni sinček in njegova dviletna sestrice doma. Otroka sta se najbrže igrala ter pri igranju zanetila ogenj. Vinčarija je pogorela do tal in otroka sta našla strašno smrt v plame-nih.

RENE LA COSTE

najboljši francoski igralec tenisa, je izumil stroj, ki meče žoge v različne smeri ter nudi igralcu priliko za vežbanje.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IVAN PRUDKOV:

ANALFABETSKI TEČAJ

(V sovjetski Rusiji so določene policijske kazni do prisilnega dela za one, ki ne morejo posejati analfabetskega tečaja.)

"Večerna Moskva", št. 75.)

— Mercina! — se je zadržal Ivan Paramonič na ženo. — Kam si vtaknila aritmetiko? Zdaj bo tu milica... nepismeni bodo morali polagati izpit.

— Križ božji! — je zajecljala prestrašena žena. — Ne vem, kam so jo vtaknili. Evo je! Prva dva lista si že pokadil, mrha stara! Zdaj pa odgovarjaj za to!

— Zložil knjige lepo po vrsti na mizo! — je zapovedal Ivan Paramonič, — da bodo mislili, da se diva in čitava. Oh, se tega je bilo treba! Pravijo, da ur je zamudil. — Evo, zdaj pa imaš, Ivan Paramonič, — je tarnala žena, — saj sem ti že stokrat dejala — hajdi, hodiva redno na to nepismenost, ti si pa godel svojo... časa ni pa ga ni.

Žena se je vsa obupana zagledala v strop.

— Koliko bi moglo biti sedemkrat osem? Vso "množitev" sem pozabila.

— Sedemkrat osem? — je ponovil Ivan Paramonič.

— Vrag vedi! A kje je Simo?

— Na cesti. Kocka se za gumbe.

— Daj pokliči ga. Hitro-o-o!

Prisel je Simo ves razčepan s polno pestjo gumbov.

— Čuj sinko, — je dejal oče strogo, — Ti one... "množitev" dobro znaš?

Znam.

— Torej je v redu. Slezi na peč, pa boš nama z zapečka šepetal.

— Zdaj hova polagala izpit. Si razumel? In s prsti kaže, drugače te namlatim, da boš ves črn.

Oče je pogladil z roko sivo brado in vprašal.

— Koliko je sedemkrat osem? Mati ne ve.

— Sedemkrat osem, — je ponovil Simo plezajoč na peč. — Sedemkrat osem je šestinpetdeset.

— Evo vidiš! Tudi jaz sem tako mislil, da je šestinpetdeset.

— Koliko, Simo? — je vprašala mati vsa v strahu. — Šestinpetdeset?

— Grede! Grede! — je vzkliknil Ivan Paramonič in začel mahati z rokami.

— Križ božji! — je dejala mati in prebledela od strahu. Roke in noge so se ji začele trešiti.

Glava se mi je izpraznila... Simo, čuj Simo! A tista Amerika, kje je? V Evropi ali v Afriki?

— Est... vi! je zašepetal Ivan Paramonič in si pomel roke. Ves redeč je pričakoval goste. Pisarja Sidorova, dva miličnika in učite-

lja Ivana Diomidoviča v rjavih škornjih.

— Dober dan, dober dan!...

— Čujte, državljani Ivan Paramonič, — je dejal pisar in odprl seznam. — Vi in vaša žena sta najslabša med nepismenimi. Sole ne posečata.

— Kako to? Kako da je ne posečava? — se je začudil Ivan Paramonič. — posečava jo prav pridno, samo v zadnjih klopih sediva, pa naju nihče ne vidi... Posečava jo pa, kako da ne.

— No, o tem se bo Ivan Diomidovič takoj prepiral. Sedite.

— Torej vi pravite, da posečate solo? — je dejal Ivan Diomidovič in se kiso nasmehnil. — Dobro torej, ponovili bomo večerajšjo uro. Povejte, meščanka, koliko je 45 deljeno s 5?

Žena Ivana Paramoniča je drhtela in škilila na peč. Simo je kazal s prsti, pa ga nikakor ni mogla razumeti.

— Od strahu je malo pozabila, — se je oglašil Ivan Paramonič. — Kaj se pa bojiš, žena... Drugače vam reši vse naloge in še kakšne... Povejte pisarju, koliko je 45 deljeno s 5.

— Ne vem, tovariši, — je odgovorila žena Ivana Paramoniča prestrašeno. — Oh, ne vem. Krave se nisem pomolžala... Dovolite mi na stran. Preveč sem se prestrašila.

— Kakšna črka je to? — je vprašal učitelj Ivana Paramoniča in pokazal na črko "H".

— Tole? Tole? Tole, to je... o-ne... to je... onga... Verjemite mi,

LEP USPEH.

Ko se je blizal parnik French Line "Ile de France" ameriški obali, se je dvignil z njega aeroplan ter odletel s pošto v New York.

Tako se je zgodilo, da so bila pisma po celih petnajst ur pred prihodom parnika v New Yorku.

To je eden največjih uspehov, ki jih je dosegla Francoska črta v zadnjem času.

Aeroplan je vodil znani francoski veteranski pilot Demongeot, ki je pozneje izjavil, da se je polet izvršil z največjo lahkoto in točnostjo. Pristojbina za pisma, poslana na ta način, bo v bodoče en dolar.

CENEJŠA BRZOJAVNA NAKAZILA V ITALIJO

Uvedena je bila posebna brzojavna služba v Italijo, katere nam omogoča pošiljati —

DIREKTNE BRZOJAVKE ZA \$2.—

Dosedanja pristojbina je bila \$3.—

Opozorjamo naše stranke, da naj nam naročajo v zelo nujnih slučajih denarno izplačila potem direktnega brzojava, ker je sedaj pristojbina tako nizka.

Brzojavna pisma stanejo še vedno samo \$1.—

Prigovinjamo še, da smo znižali pred kratkim pristojbino za izplačila ameriških dolarjev od 30% na 20%.

ZA NAJCENEJŠO IN NAJTOČNEJŠO POSTREŽBO SE OBRNITE IZKLJUČNO NA

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — YUGOSLAV BUREAU

Dnevne solne kopeli za zdravje deteta.

Rabite poletni solni svet za svoje noge, potem roke in rame, kasneje ves zgornji del telesa in končno tudi noge od gležnja gor. Čim se izpostavi nov del telesa, treba ravnati se po zgornjem pravilu, t. j. pet minut prvega dne, deset minut drugega in petnajst tretjega. dokler se ne izpostavi celo nago telo za petnajst minut. To dobo se polagoma poveča dokler se doseže zmogljivost enourne solne kopeli za vse telo.

Ako solnce preveč pripeka in je svet premočan, utegne biti primeren, da se obvarujejo očesa deteta s pokrivalom dečjega vozička ali z odejo razobešeno raz pokrivalo.

Solnena oblačila pomagajo k zdravju otrok. "Sun suit" za mala deteta bi moral biti del oblačil vsakega otroka.

Ultra-violetni žarki solnea so oni, ki prinašajo zdravje, in ti ne prodirajo skozi navadno oblačilo. Zato je potrebno imeti posebno oblačilo v to svrhu. Najbolj je izbrati redko tkano štofo, tako da morejo solnjeni žarki prodirati skozi odprtine v tkanini. Vrhnji del obleke se lahko napravi iz marquisette, mreže ali druge redko pretkane štofe iz bombaža, cotton-suiting ali cotton print se lahko rabi za spodnji del.

Vsak vzorec obleke se lahko rabi za rezanje takega oblačila. V vročih dneh ni dobro izpostavljati dete predolgi solni kopeli. Za slabotno dete treba vprašati zdravnika glede dolgotrajne solne kopeli.

jo noge, potem roke in rame, kasneje ves zgornji del telesa in končno tudi noge od gležnja gor. Čim se izpostavi nov del telesa, treba ravnati se po zgornjem pravilu, t. j. pet minut prvega dne, deset minut drugega in petnajst tretjega. dokler se ne izpostavi celo nago telo za petnajst minut. To dobo se polagoma poveča dokler se doseže zmogljivost enourne solne kopeli za vse telo.

Ako solnce preveč pripeka in je svet premočan, utegne biti primeren, da se obvarujejo očesa deteta s pokrivalom dečjega vozička ali z odejo razobešeno raz pokrivalo.

Solnena oblačila pomagajo k zdravju otrok. "Sun suit" za mala deteta bi moral biti del oblačil vsakega otroka.

Ultra-violetni žarki solnea so oni, ki prinašajo zdravje, in ti ne prodirajo skozi navadno oblačilo. Zato je potrebno imeti posebno oblačilo v to svrhu. Najbolj je izbrati redko tkano štofo, tako da morejo solnjeni žarki prodirati skozi odprtine v tkanini. Vrhnji del obleke se lahko napravi iz marquisette, mreže ali druge redko pretkane štofe iz bombaža, cotton-suiting ali cotton print se lahko rabi za spodnji del.

Vsak vzorec obleke se lahko rabi za rezanje takega oblačila. V vročih dneh ni dobro izpostavljati dete predolgi solni kopeli. Za slabotno dete treba vprašati zdravnika glede dolgotrajne solne kopeli.

Vsak vzorec obleke se lahko rabi za rezanje takega oblačila. V vročih dneh ni dobro izpostavljati dete predolgi solni kopeli. Za slabotno dete treba vprašati zdravnika glede dolgotrajne solne kopeli.

Poljsko-litovski spor.

Notice o poljsko-litovskem sporu so postale že vsakdanjost in običajstvo, v kolikor se zanje sploh zanima, se je že navadilo, da jim ne pripisuje nikakega večjega pomena.

Ali to pot kaže vse, da mora poljsko-litovski spor doseči višek in najti svojo, bodisi mirno in spo-razumno ali nasilno likvidacijo.

Ravno je leto dni, kar je spor med Litvo in Poljsko dosegel svojo opasno kulminacijo. Postril se je bil tako zelo, da so evropski listi pisali o neposredni vojni nevarnosti. Tudi skeptiki so imeli naknadno priliko prepričati se, da je bila opasnost zares na vrhuncu, zakaj maršal Pilsudski je bil lansko jesen že hotel odrediti mobilizacijo, da bi Litvo prisilil priznati poljsko gospodstvo nad Litvo in stopiti v normalne stvarne odnose. Razne vesti pa so trdile, da ima Poljska še preko tega segajoče namene, ki merijo na ukinitve litovske samostojnosti.

Tedaj je francoski poslanik Laroche s težavo preprečil oborožen konflikt s tem, da je Pilsudskemu obljubil intervencijo Društva narodov. Pilsudski je postavil termin, da napravi Ženeva enkrat konec izjemnemu stanju med Litvo in Poljsko v teku enega leta, sicer si pridrži pravico ukrepati v zadevi spora po svojem preudarku, kar pomeni pretujo z vojaškimi odredbami in vsemi dalekosežnimi posledicami.

Situacija je tedaj ipak resnejša Ženeva je lani dosegla, da je Litva priznala mirovno stanje, Poljska po slovesno izjavila, da priznava litovsko samostojnost, vse ostalo pa uredita državi v direktnih pogajanjih. Woldemaras in Pilsudski sta si v Ženevi slovesno segla v roke, vojna nevarnost je bila odstranjena, toda nadaljni razplet dogodkov optimizma ni niti najmanj opravičil. Direktna pogajanja dozdaj niso prinesla niti najmanjšega zblizanja in niso mogla realizirati niti najosnovnejšega stvarnega stika med sosedama. Saj jih je Woldemaras označil dovolj določeno, češ da nimajo drugega smisla, kakor da opozarjajo Evropo na akutnost vilenskega problema. Ako je tako, potem je jasno, da tudi v bodoče ne bodo imela uspeha.

Litva je šla ta čas še dalje, pro-

glasila Vilno za svoje glavno mesto in tretira prebivalce Vilna, ki se nahajajo na njenem ozemlju kot svoje državljane, ki morajo n. pr. v njeni armadi odslužiti svoj rok. Svoj namen, opozarjati Evropo na vilenski spor, izvršuje tedaj temeljito Ali s kakim uspehom, to bodo pokazali bližnji tedni.

Društvo narodov se bo moralo na septembarskem zasedanju pečati s sporom, sicer se lahko nenadoma obnovi vojna nevarnost, zakaj v okolici Pilsudskega pričena potrepljivosti odnehati. V Ženevi pa Litva ne uživa simpatij, pred meseci ji je n. pr. Chamberlain izrekel krepko lekejo. Ali držanje Nemčije Poljski ne bo v korist. Zato je situacija negotova in kaj lahko se zdi, da postanejo vesti s poljsko-litovske meje zopet alarmantne.

Angleška kraljica

je začela vsled priporočila zdravnikov nositi naočnike.

Pratik in Koledarjev

imamo še nekaj v zalogi. Pratika stane 25 centov. Koledar pa 50 centov. Koledar ima letos izredno zanimivo vsebino: razprave, po-vesti, slike, šala, zanimivosti itd. Blaznikova Pratika je našim rojakom jako priljubljena. Še v starem kraju so je bili vajeni in je tudi tukaj ne morejo pogrešiti. Naročite takoj.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

ODLIKOVAN BIK

Na razstavi v Yorkshire, Anglija, je dobil prvo nagrado bik, ki ga vidite na sliki.

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE COLUMBIA

NOVE PLOŠČE

10 inches po 75c.

ČLANI KVARTETA "JADRAN" s spremljevanjem orkestra.

25084F (Nočni Čuvaj) (Pevec na Note)

MARY UDOVICH in JOSEPHINE LAUSCHE

Skladba Dr. Wm. J. Lausche.

25085F (Cingel — Cingel, Duet) (So Ptice Zevane, Duet)

ANTON SHUBEL, Bariton s spremljevanjem orkestra.

25086F (Še Kikelj Prodala Bom) (Gor Čez Jezero)

10 inch 75c.

ANTON SHUBEL, Bariton

25082F (Dob' Moja, Dob' Moja) (Nebeška Zvenitev)

MARY UDOVICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25083F (Sladki Sporini) (Čez Savco v Vaa Hodia)

VOJAŠKA GODBA "KRUG"

25077F (Štajerski, Lendler) (Dolenjska Polka)

HOVER BRATA

25078F (Neverna Ančka, Valček) (Dunaj Ostane Dunaj, Koračnica)

Ga. A. ŠVIGEL in NJEN KVARTET

25004F (Kukavice) (Upanje)

SIMONČIČ BRATER

25006F (St. Clarski Valček) (Newburgh March)

25007F (Ainc Polka) (Štajerski)

25011F (Spic Polka) (Pokotisti)

ŠTRUKELJ TRIO

25080F (Ober Štajerski) (Slovenski, Poskočni Čutis)

25081F (Nemški Valček) (Cerenška Polka)

J. LAUSCHE in M. UDOVICH, Duet

25079F (Dancil) (Domáče pesmi)

25075F (V slovo) (Slovenske pesmi)

25074F (En let in pol) (Ljubca moja)

HOVER TRIO s Petjem

25070F (Al' Me Boš Kaj, Rada Imela) (Odprl Mi Dekle Kamrico)

MOŠKI KVARTET "JADRAN"

25067F (Na planine) (Fantje se zbirajo)

HOVER TRIO

25065F (Samo še enkrat, Valček) (Ven pa not, Polka)

25062F (Polster Tanc) (Ribniška Polka)

25074F (Sokolova Koračnica) (Kde je moja Ljubica, Valček)

COLUMBIA ORKESTER

25068F (Dve Crni Oči) (Carliotta Valček)

12070F V finskih dolinah, Šotla

Na kruvu fadije, Valček

Jahriov Novitetni Kvintet

12069F Tancovni valček

Usulli se me, Valček

Ruski Novitetni Orkester

12072F Spomladni Valček

Sladke vijoličice, Valček

Ruski Novitetni Orkester

25071F Šebotina koračnica

Regiment po cesti gre (s petjem)

Hover Trio

25042F Polka štaparjev

Ti si moja, Valček

Hover Trio

25059F Jaka na St. Clairu, Polka

Clevelandski valček

Hover Trio

12 inch 51.25

ČLANI JADRANSKEGA KVARTETA s spremljevanjem orkestra.

83085F (Kmečka Svabla, Del 1)

(Kmečka Svabla, Del 2)

VRAKI POŠILJATVI PRILOŽIMO 300 UGEL BREZPLAČNO

Manj kot šest plošč se ne pošlje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ADVERTISE in GLAS NARODA

